

Turinys

VADOVĖLIO AUTORIAI.....	ix
-------------------------	----

SANTRUMPOS.....	xiii
-----------------	------

1. BENDROJI PEDIATRIJA..... 1

1.1. Darbo su vaikais ir jų tėvais etika bei psichologiniai savitumai (<i>V. Grigaliūnienė</i>).....	1
1.1.1. Gero kontakto su vaiku principai.....	1
1.1.2. Darbo su vaikų tėvais psichologiniai savitumai.....	2
1.1.3. Gydytojų darbo etika su vaikais.....	3
1.2. Socialinės pagalbos savitumai vaikų sveikatos priežiūroje (<i>A. Balčiūnienė</i>).....	4
1.3. Kūdikio ir mažo vaiko normali psichomotorinė raida ir jos vertinimas (<i>E. Tamulevičienė</i>).....	7
1.4. Fizinis vaikų vystymasis (<i>E. Tamulevičienė</i>).....	10
1.5. Smurtas prieš vaikus (<i>D. Klimavičius</i>).....	18
1.6. Rachitas (<i>R. Rokaitė</i>).....	21
1.7. Hipokalceminiai traukuliai (<i>R. Rokaitė</i>).....	24
1.8. Lietuvos vaikų profilaktinių skiepimų kalendorius ir papildomai rekomenduojami skiepai (<i>M. Marengolcienė</i>).....	25
1.9. Vaiko akių raida bei dažniausiai pasitaikantys regos sutrikimai (<i>A. Gelžinis</i>).....	29
1.10. Mergaičių išorinių lyties organų ir makšties normos variantai bei patologija (<i>I. Basevičienė</i>).....	34
1.11. Disfunkciniai kraujavimai (<i>L. Basevičienė</i>).....	39
1.12. Vaikų ligų laboratorinė medicina (<i>D. Urbonienė, A. Vitkauskienė</i>).....	42
1.13. Probleminių socialinių grupių (pabėgėlių, emigrantų) vaikų ir paauglių psichikos sutrikimai (<i>B. Burba</i>).....	46

2. SUNKIAI SERGANTIS VAIKAS. VAIKO GAIVINIMAS..... 50

2.1. Vaiko būklės įvertinimas (<i>Y. Gurskis, R. Kevalas</i>).....	50
2.2. Ligonų skirstymo principai vaikų skubios pagalbos skyriuje (<i>V. Gurskis</i>).....	52
2.2.1. Mančesterio sistema (MTS).....	53
2.2.2. Skubumo indekso įvertinimo sistema (ESI).....	54
2.2.3. Pediatrinė Kanados skirstymo skalė (paedCTAS).....	55
2.2.4. Australijos-Azijos pacientų skirstymo skalė (ATS).....	57
2.2.5. ETAT sistema (angl. <i>Emergency Triage Assessment and Treatment</i>).....	57
2.3. Pradinis vaiko gaivinimas (<i>A. Dagys</i>).....	58
2.4. Specialusis vaiko gaivinimas (<i>T. Kondratas</i>).....	60
2.5. Skausmo įvertinimas f JR (<i>Kevalas</i>).....	76
2.6. Sedacija ir skausmo malšinimas (<i>R. Kevalas</i>).....	79
2.7. Kūdikių ir mažų vaikų karščiavimas (<i>R. Kevalas</i>).....	81
2.8. Ūminis kvėpavimo nepakankamumas (<i>R. Kevalas</i>).....	86

2.9. Šokas: rūšys ir pagalbos savitumai (<i>V. Gurskis</i>).....	91
2.10. Ūminės neurologinės būklės: komą, sutrikusi sąmonė (<i>D. Grinkevičiūtė</i>).....	94
2.11. Karštiniai (febriliniai) traukuliai (<i>R. Kevalas</i>).....	101
2.12. Epilepsinė būklė (<i>M. Endzinienė</i>).....	104
2.13. Pediatrinė trauma (<i>D. Grinkevičiūtė</i>).....	107
2.14. Diabetinė ketoacidozė (<i>R. Liutkevičiūtė</i>).....	115
2.15. Homeostazės savitumai vaikų amžiuje. Fiziologinis skysčių ir elektrolitų poreikis (<i>D. Grinkevičiūtė</i>).....	120
2.15.1. Vandens ir elektrolitų pusiausvyros sutrikimai (izotoninė, hipotoninė, hipertotoninė dehidracija).....	120
2.15.2. Šarmų ir rūgščių pusiausvyros sutrikimai.....	124
2.16. Sepsis (<i>R. Kevalas</i>).....	126
2.17. Bendrieji pagalbos principai apsinuodijus vaikui (<i>D. Grinkevičiūtė</i>).....	134
2.18. Skendimas (<i>R. Liutkevičiūtė</i>).....	144
2.19. Sukręsto kūdikio sindromas (<i>R. Kevalas</i>).....	149

3. NAUJAGIMIŲ LIGOS..... 152

3.1. Sveikas naujagimis (<i>E. Markūnienė, L. Antanavičiūtė, V. Sulnienė</i>).....	152
3.2. Ultragarinė diagnostika naujagimystės laikotarpiu (<i>A. Kudrevičienė, R. Stankevičienė</i>).....	161
3.3. Sergančio naujagimio slauga (<i>N. Skorobogotova, J. Starik, J. Ribelienė</i>).....	163
3.4. Naujagimių sepsis (<i>R. Tamelienė, L. Aldakauskienė, A. Maciulevičius</i>).....	166
3.5. Gimdymo traumos (<i>J. Buinauskienė, K. Štūikienė</i>).....	169
3.6. Nebakterinės naujagimių infekcijos (<i>R. Jakuškienė, R. Brinkis</i>).....	173
3.7. Neišnešiotas naujagimis (<i>A. Juškevičienė, A. Pužas, R. Tamelienė</i>).....	180
3.8. Neišnešiotų ir sunkiai sirgusių naujagimių vystymosi stebėseną (<i>A. Jakuškienė, R. Jasinauskas</i>).....	185
3.9. Hipoksija ir asfiksija gimstant (<i>A. Kudrevičienė, J. Buinauskienė, Z. Petruškevičienė</i>).....	186
3.10. Hemoraginė naujagimių liga (<i>R. Kregždienė, V. Kumžienė</i>).....	188
3.11. Naujagimių hemolizinė liga (<i>D. Stonienė</i>).....	189
3.12. Naujagimių anemija (<i>D. Stonienė</i>).....	191
3.13. Per maži ir per dideli pagal gestacijos amžių naujagimiai (<i>J. Buinauskienė, V. Jakaitytė Stočkuvienė</i>).....	193
3.14. Relaktacija. Pieno bankas (<i>E. Markūnienė, V. Ivanauskienė</i>).....	195
3.15. Kvėpavimo sutrikimo sindromas (<i>A. Pužas</i>).....	198
3.16. Pradinis naujagimio gaivinimas (<i>A. Kudrevičienė</i>).....	201

4. MAITINIMAS..... 204

4.1. Motinos pieno gamybos fiziologija bei sąlygos, lemiančios laktacijos intensyvumą (<i>J. Kudzytė</i>).....	204
4.2. Motinos pieno reikšmė kūdikiui. Žindymo privalumai motinai (<i>J. Kudzytė</i>).....	205

4.3.	Motinos pieno ir karvės pieno sandaros palyginimas (<i>J. Kudzytė</i>).....	205	6.15.	Švokščiantis vaikas (<i>J. Kudzytė</i>).....	330
4.4.	Natūralus maitinimas. Papildomi produktai, jų davimo terminai ir pagrįstumas (<i>J. Kudzytė</i>).....	209	6.16.	Kosintis vaikas (<i>J. Kudzytė</i>).....	333
4.5.	Dirbtinis ir mišrus kūdikių maitinimas. Neadaptuoti, adaptuoti, specialios paskirties pieno mišiniai (<i>J. Kudzytė</i>)....	213	6.17.	Vaikų cistinė fibrozė (<i>V. Misevičienė</i>).....	337
4.6.	Bendrieji vaikų mitybos principai (<i>R. Rokaitė</i>).....	214	6.18.	Vaikų plautinė hipertenzija (<i>J. Kudzytė</i>).....	342
4.6.1.	Mažų ir ikimokyklinio amžiaus vaikų mityba.....	216	6.19.	Plaučių edema (<i>R. Kevalas</i>).....	345
4.6.2.	Mokyklinio amžiaus vaikų mityba.....	217	6.20.	Lėtinis kvėpavimo nepakankamumas (<i>V. Misevičienė, R. Kevalas</i>).....	347
4.6.3.	Paauglių mityba.....	218	6.21.	Ilgalaikės sveikatos priežiūros principai sergant lėtinėmis kvėpavimo takų ligomis (<i>V. Misevičienė</i>).....	350
4.7.	Vaikų mitybos sutrikimai (<i>R. Rokaitė</i>).....	220			
4.7.1.	Nutukimas (alimentarinis).....	220	7. ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ SISTEMOS BEI REUMATINĖS LIGOS.....	352	
4.7.2.	Per mažas kūno svorio didėjimas.....	225	7.1.	Vaisiaus ir naujagimio kraujotaka (<i>N. D. Bakšienė</i>).....	352
5. ALERGINĖS LIGOS IR IMUNOLOGIJA.....	233		7.2.	Širdies ir kraujagyslių sistemos klinikinis tyrimas (<i>N. D. Bakšienė</i>).....	352
5.1.	Anafilaksija (<i>J. Kudzytė</i>).....	233	7.3.	Širdies ir kraujagyslių sistemos instrumentinis tyrimas (<i>M. Zėbienė, R. Šileikienė, N. D. Bakšienė</i>).....	354
5.2.	Alergija maistui (<i>J. Kudzytė</i>).....	238	7.4.	Dažniausios įgimtos širdies ydos (<i>R. Šileikienė</i>).....	357
5.3.	Vaistų sukeltos padidėjusio jautrumo reakcijos (<i>V. Bubnaitienė</i>).....	242	7.4.1.	Prieširdžiu pertvaros defektas (PPD).....	357
5.4.	Atopinis dermatitas (<i>J. Kudzytė</i>).....	249	7.4.2.	Skilvelių pertvaros defektas.....	358
5.5.	Alerginis rinitas (<i>J. Kudzytė</i>).....	255	7.4.3.	Atviras arterinis latakas (AAL).....	359
5.6.	Dilgėlinė (<i>J. Kudzytė</i>).....	262	7.4.4.	Aortos koarktacija.....	361
5.7.	Stivenso-Džonsono sindromas ir toksinė epidermio nekrolizė (Lajelio sindromas) (<i>V. Bubnaitienė</i>).....	265	7.4.5.	Aortos stenozė.....	362
5.8.	Astma (<i>J. Kudzytė, L. Vaidelienė</i>).....	272	7.4.6.	Plaučių arterijos stenozė.....	363
5.9.	Pirminiai imunodeficitai (<i>J. Kudzytė</i>).....	282	7.4.7.	Falo tetradą.....	364
			7.4.8.	Stambiųjų kraujagyslių transpozicija.....	365
6. KVĖPAVIMO SISTEMOS LIGOS.....	289		7.5.	Infekcinis endokarditas (<i>J. Kasparavičienė</i>).....	366
6.1.	Kūdikių ir mažų vaikų kvėpavimo organų anatomiciniai - fiziologiniai savitumai (<i>L. Vaidelienė</i>).....	289	7.6.	Ūminis miokarditas (<i>R. Šileikienė</i>).....	369
6.2.	Įgimti kvėpavimo takų ir plaučių sklaidos defektai (<i>V. Misevičienė</i>).....	291	7.7.	Kardiomiopatijos (<i>R. Šileikienė</i>).....	371
6.3.	Staigios kūdikių mirties sindromas (<i>V. Bubnaitienė</i>).....	295	7.7.1.	Dilatacinė kardiomiopatija.....	372
6.4.	Ūminis nosiaryklės uždegimas (ūminis nazofaringitas, peršalimas) (<i>L. Vaidelienė, I. Minkevičienė</i>).....	300	7.7.2.	Hipertrofinė kardiomiopatija.....	372
6.5.	Ūminis migdolų (tonzilių) uždegimas (ūminis faringotonzilitas) (<i>L. Vaidelienė, I. Minkevičienė</i>).....	302	7.7.3.	Restrikinė kardiomiopatija.....	374
6.6.	Ūminis ryklės migdolų (adenoidų) uždegimas (adenoiditas). Ryklės limfinio audinio hipertrofija (<i>L. Vaidelienė, I. Minkevičienė</i>).....	305	7.7.4.	Retos neklasifikuojamos kardiomiopatijos.....	374
6.7.	Ūminis rinosinusitas (<i>L. Vaidelienė, L. Minkevičienė</i>).....	307	7.8.	Pirminė arterinė hipertenzija (<i>A. Ziotelienė</i>).....	375
6.8.	Ūminis vidurinėsios ausies uždegimas (<i>L. Vaidelienė, I. Minkevičienė</i>).....	309	7.9.	Širdies veiklos nepakankamumas (<i>N. D. Bakšienė</i>).....	378
6.9.	Ūminis gerklų uždegimas (stenozinis laringitas, virusinis krupas, laringotracheobronchitas) (<i>L. Vaidelienė, I. Minkevičienė</i>).....	310	7.10.	Vaikų aritmijų priežastys ir mechanizmai (<i>N. D. Bakšienė</i>)....	380
6.10.	Bakterinis tracheitas (<i>V. Misevičienė</i>).....	314	7.10.1.	Ekstrasistolija (<i>R. Šileikienė</i>).....	381
6.11.	Ūminis bronchitas (<i>L. Vaidelienė, V. Minkevičienė</i>).....	314	7.10.2.	Prieširdžiu tachiaritmijos (<i>N. D. Bakšienė</i>).....	383
6.12.	Ūminis bronchiolitas (<i>V. Misevičienė</i>).....	317	7.10.3.	Supraventrikulinė tachikardija (<i>N. D. Bakšienė</i>)....	384
6.13.	Bendruomenėje įgyta vaikų pneumonija (<i>V. Misevičienė</i>)....	320	7.10.4.	Skilvelių tachikardija (<i>N. D. Bakšienė</i>).....	386
6.14.	Dažnai kvėpavimo takų infekcijomis sergantis vaikas (<i>L. Vaidelienė</i>).....	326	7.10.5.	Atrioventrikulinė blokada (<i>N. D. Bakšienė</i>).....	387
			7.11.	Ūminis reumatas (reumatinė karštinė) (<i>N. D. Bakšienė</i>).....	389
			7.12.	Krūtinės skausmas (<i>M. Zėbienė</i>).....	390
			7.13.	Vaikų sinkopė (<i>N. D. Bakšienė</i>).....	394
			7.14.	Vaiko, turinčio reumatinių simptomų, tyrimas (<i>N. D. Bakšienė</i>).....	394
			7.15.	Reaktyvusis artritas (<i>N. D. Bakšienė</i>).....	397
			7.16.	Jaunatvinis idiopatinis artritas (<i>N. D. Bakšienė</i>).....	397
			7.17.	Sisteminės jungiamojo audinio ligos: vaikų sisteminės raudonosios vilkligės, dermatomiozito, sklerodermos savitumai (<i>R. Šileikienė, N. D. Bakšienė, M. Zėbienė</i>).....	400
			7.17.1.	Sisteminė raudonoji vilkligė (<i>M. Zėbienė</i>).....	401
			7.17.2.	Jaunatvinis dermatomiozitas (<i>R. Šileikienė</i>).....	403
			7.17.3.	Skleroderma (<i>N. D. Bakšienė</i>).....	405
			7.18.	Vaikų vaskulitai (<i>N. D. Bakšienė</i>).....	406

7.18.1.	Wegener granulomatozė.....	406	9.7.1.	Naktinis šlapimo nelaikymas (enurezė).....	464
7.18.2.	Henoch–Shonlein purpura (hemoraginis vaskulitas).....	407	9.7.2.	Dieninis šlapimo nelaikymas.....	466
7.18.3.	Kavasakiliga.....	408	9.8.	Inkstų akmenligė (<i>R. Mitkienė</i>).....	468
7.18.4.	Mazginis poliarteritas.....	408	9.9.	Tubulopatijų klinika ir diferencinė diagnostika (<i>D. Dobilienė</i>).....	471
8.	VIRŠKINIMO SISTEMOS LIGOS	410	9.9.1.	Ligos, pasireiškiančios skeleto anomalijomis ir fizinės raidos atsilikimu.....	471
8.1.	Vaikų virškinimo sistemos anatominės ir fiziologinės savybės: burna, dantys (<i>L. Labanauskas</i>).....	410	9.9.2.	Ligos, pasireiškiančios poliurija ir polidipsija.....	474
8.2.	Vaikų virškinimo sistemos anatominės ir fiziologinės savybės: stemplė, skrandis (<i>L. Labanauskas</i>).....	411	9.9.3.	Ligos, pasireiškiančios inkstų akmenlige.....	475
8.3.	Vaikų virškinimo sistemos anatominės ir fiziologinės savybės: žarnynas, kasa, kepenys (<i>L. Labanauskas</i>).....	412	9.10.	Cistinės inkstų ligos (<i>J. Masalskienė</i>).....	475
8.4.	Sunkios eigos ankstyvosios vaikystės dantų ėduonis (<i>E. Slabšinskienė</i>).....	413	9.11.	Ūminis inkstų nepakankamumas (<i>J. Masalskienė</i>).....	477
8.5.	Ūminis gastritas (<i>L. Labanauskas</i>).....	420	9.12.	Lėtinė inkstų liga (<i>J. Masalskienė</i>).....	479
8.6.	Gastroezofaginio reflukso liga (<i>R. Kučinskienė, L. Labanauskas, R. Rokaitė</i>).....	422	10. KRAUJO IR ONKOLOGINĖS LIGOS	483	
8.7.	Lėtinis gastritas ir duodenitas (<i>R. Kučinskienė, L. Labanauskas, R. Rokaitė</i>).....	424	10.1.	Kraujo sandaros savitumai vaikų amžiuje (<i>G. Rutkauskienė</i>).....	483
8.8.	Skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opaligė (<i>R. Kučinskienė, L. Labanauskas, R. Rokaitė</i>).....	424	10.2.	Limfadenopatija (<i>R. Kiudeliienė</i>).....	484
8.9.	Funkciniai vaikų virškinamojo trakto sutrikimai (<i>R. Kučinskienė</i>).....	425	10.3.	Vaikų anemijos (<i>R. Kiudeliene</i>).....	486
8.9.1.	Funkcinė dispepsija.....	426	10.3.1.	Geležies stokos anemija.....	487
8.9.2.	Dirgliosios žarnos sindromas.....	426	10.3.2.	Lėtinių ligų anemija.....	490
8.9.3.	Kūdikų diegliai.....	427	10.4.	Krešėjimo patologija (<i>S. Argustaitė</i>).....	491
8.10.	Lėtinis neinfekcinis vaikų viduriavimas (<i>R. Kučinskienė</i>).....	428	10.5.	Imuninė trombocitopeninė purpura (<i>G. Rutkauskienė</i>).....	495
8.11.	Malabsorbcijos sindromas (<i>R. Kučinskienė</i>).....	428	10.6.	Hemofilija (<i>G. Rutkauskienė</i>).....	496
8.12.	Celiakija (<i>R. Kučinskienė</i>).....	429	10.7.	Onkologinės ligos (<i>E. Ramanauskienė</i>).....	499
8.13.	Uždegiminės žarnyno ligos (<i>R. Kučinskienė</i>).....	430	10.7.1.	Ūminė leukemija.....	499
8.14.	Kepenų ir tulžies takų ligos (<i>R. Kučinskienė</i>).....	433	10.7.2.	Navikai.....	501
8.14.1.	Tulžies pūslės akmenligė.....	435	10.7.3.	Onkologinių ligų gydymo komplikacijos.....	503
8.14.2.	Žilbero (Gilbert) sindromas.....	437	10.8.	Kraujo komponentai ir jų skyrimo indikacijos (<i>S. Argustaitė</i>).....	505
8.15.	Ūminis kepenų nepakankamumas (<i>R. Kevalas</i>).....	437	10.9.	Hemofagocitinė limfocitocitozė (<i>R. Kiudeliene</i>).....	508
8.16.	Disbiozė (<i>R. Kučinskienė</i>).....	439	11. ENDOKRININĖS SISTEMOS LIGOS	510	
8.17.	Pankreatitas (<i>R. Rokaitė</i>).....	440	11.1.	Augimo fiziologija ir sutrikimai (<i>R. T. Preikšą</i>).....	510
9.	ŠLAPIMO ORGANŲ LIGOS	445	11.2.	Lytinis brendimas (<i>R. T. Preikšą</i>).....	515
9.1.	Vaikų šlapimo organų sistemos anatomijos ir fiziologijos savitumai, tyrimo metodai (<i>D. Dobilienė</i>).....	445	11.3.	Lyties vystymosi fiziologija ir sutrikimai (<i>R. T. Preikšą</i>).....	519
9.2.	Izoliuoti šlapimo pokyčiai (<i>J. Masalskienė</i>).....	450	11.4.	Hipopituitarizmas (<i>R. Verkauskienė</i>).....	522
9.3.	Glomerulų ligos (<i>Š. Rudaitis</i>).....	452	11.5.	Necukrinis diabetas (<i>R. Verkauskienė</i>).....	525
9.3.1.	Ūminis postreptokokinis glomerulonefritas (ŪPGN).....	453	11.6.	Neadekvačios antidiuretinio hormono sekrecijos sindromas (<i>R. Verkauskienė</i>).....	528
9.3.2.	Imunoglobulino A nefropatija (IgAN).....	454	11.7.	Cukrinis diabetas (<i>R. Dobrovolskienė</i>).....	528
9.3.3.	Membranoproliferacinis glomerulonefritas (MPGN).....	455	11.8.	Hipoglikemija (<i>R. Dobrovolskienė</i>).....	543
9.3.4.	Membraninė nefropatija.....	456	11.9.	Vaikų nutukimas (<i>N. Smetanina</i>).....	548
9.3.5.	Greitai progresuojantis glomerulonefritas.....	457	11.10.	Antinksčių ligos (<i>G. Mockevičienė</i>).....	556
9.3.6.	Židininė segmentinė glomerulosklerozė.....	458	11.10.1.	Pirminis antinksčių žievės funkcijos nepakankamumas.....	557
9.4.	Nefrozinis sindromas (<i>J. Masalskienė</i>).....	459	11.10.2.	Antrinis ir tretinis antinksčių funkcijos nepakankamumas.....	559
9.5.	Hemolizinis-ureminis sindromas (<i>R. Mitkienė</i>).....	460	11.10.3.	Igimta antinksčių žievės hiperplazija.....	561
9.6.	Šlapimo organų infekcija (<i>Š. Rudaitis</i>).....	462	11.10.4.	Ūminis antinksčių nepakankamumas - krizė.....	563
9.7.	Vaikų šlapinimosi sutrikimai (<i>Š. Rudaitis</i>).....	464	11.10.5.	Kušingo sindromas.....	563
			11.10.6.	Virilizuojantys ir feminizuojantys antinksčių navikai.....	565
			11.10.7.	Kono sindromas.....	565
			11.10.8.	Feochromocitomos ir paragangliomos.....	565
			11.11.	Skydliaukės ligos (<i>R. Bėrontienė</i>).....	567
			11.11.1.	Struma (Gūžys).....	567
			11.11.2.	Hipotirozė.....	568

11.11.3. Tranzityvioji naujagimių hipotirozė (TNH).....	570	13.11.3. Galvos smegenų suspaudimas.....	712
11.11.4. Vyresnių vaikų hipotirozė.....	570	13.11.4. Kaukolės kaulų lūžiai.....	717
11.11.5. Tiroiditai.....	572	13.12. Spinalinis disrafizmas, arba įskilas stuburas (<i>V. Ragaišis</i>).....	719
11.11.6. Hipertirozė.....	575	13.13. Kraniosinostozės (<i>V. Ragaišis</i>).....	723
11.11.7. Naujagimių tirotoksikozė.....	578	13.14. Abiliteracijos ir vaikų neuroreabilitacijos principai (<i>A. Prasauskienė</i>).....	729
11.11.8. Skyd liaukės mazgai.....	579	13.15. Paliatyvioji pagalba (<i>A. Prasauskienė</i>).....	730
11.12. Kalcis, vitaminas D ir kaulų ligos (<i>E. Jasinskienė</i>).....	580		
12. INFEKČINĖS LIGOS.....	587	14. VAIKŲ CHIRURGIJA.....	733
12.1. Neaiškios kilmės karščiavimas (<i>R. Kevalas</i>).....	587	14.1. Pilorostenozė (<i>V. Barauskas</i>).....	733
12.2. Žarnyno infekcijos (<i>E. Tamulevičienė</i>).....	590	14.2. Stemplės atrezija (<i>A. Kilda</i>).....	734
12.3. Infekcinių žarnyno ligų gydymo principai ir profilaktika (<i>E. Tamulevičienė</i>).....	595	14.3. Įgimta diafragmos išvarža (<i>A. Kilda</i>).....	736
12.4. Meningokokinė infekcija (<i>G. Levinienė</i>).....	598	14.4. Dvylikapirštės žarnos obstrukcija (<i>V. Barauskas</i>).....	738
12.5. Vaikų meningitų ypatumai (<i>E. Tamulevičienė</i>).....	604	14.5. Žarnos atrezija arba stenozė (<i>V. Barauskas</i>).....	739
12.6. Erkių platinamos ligos (<i>E. Tamulevičienė, G. Levinienienė</i>).....	609	14.6. Išangės ir tiesiosios žarnos sklaidos ydos (<i>V. Barauskas</i>).....	740
12.6.1. Erkinis encefalitas.....	609	14.7. Žarnyno invaginacija (<i>V. Barauskas</i>).....	744
12.6.2. Laimo liga.....	612	14.8. Sąauginis žarnų nepraeinamumas (<i>V. Barauskas</i>).....	746
12.7. Difterija (<i>G. Levinienė, E. Tamulevičienė</i>).....	615	14.9. Įgimti priekinės pilvo sienos defektai (omfalocelė ir gastrošizė) (<i>V. Barauskas</i>).....	747
12.8. Kokliušas (<i>G. Levinienė, E. Tamulevičienė</i>).....	618	14.10. Pilvo sienos išvaržos (bambos, kirkšnies) (<i>V. Barauskas</i>).....	749
12.9. Epideminis parotitas (<i>G. Levinienė, E. Tamulevičienė</i>).....	620	14.11. Trynio ir šlapimo latakų sklaidos ydos (<i>V. Barauskas</i>).....	750
12.10. Diferencinė vaikų egzantemų diagnostika (<i>G. Levinienė</i>).....	622	14.12. Ūminis hematogeninis osteomielitas (<i>D. Malcius</i>).....	751
12.11. Tymai (<i>G. Levinienė</i>).....	623	14.13. Plaučių empiema (<i>A. Kilda</i>).....	752
12.12. Raudonukė (<i>G. Levinienė</i>).....	626	14.14. Naujagimių pūlinės chirurginės ligos: omfalitas, mastitas, flegmona, paraproktitas, osteomielitas (<i>D. Malcius</i>).....	754
12.13. Skarlatina (<i>G. Levinienė, E. Tamulevičienė</i>).....	627	14.15. Pūlinės ligos: furunkulas, karbunkulas, pūlinys, flegmona, limfadenitas, landuonis, paraproktitas (<i>D. Malcius</i>).....	757
12.14. Kitos egzantemos (<i>G. Levinienė</i>).....	629	14.16. Vidurių užkietėjimas (<i>R. Bagdzevičius</i>).....	760
12.15. Herpetinė (pūslelinės) infekcija (<i>G. Levinienė</i>).....	632	14.17. Išangės ligos (<i>R. Bagdzevičius</i>).....	763
12.15.1. Paprastoji pūslelinė (HSV infekcija).....	632	14.18. Išmatų nelaikymas (<i>R. Bagdzevičius</i>).....	768
12.15.2. Vėjaraupiai.....	634	14.19. Hiršprungo liga (<i>R. Bagdzevičius</i>).....	770
12.15.3. Infekcinė mononukleozė.....	637	14.20. Šlaplės anomalijos: hipospadija, epispadija (<i>A. Kilda</i>).....	773
12.15.4. Citomegalo viruso infekcija.....	639	14.21. Ūminis kapšelio sindromas: sėklidės užsisukimas, sėklidės ataugėlės apsisukimas, orchoepididimitas, sėklidės trauma (<i>D. Malcius</i>).....	775
12.15.5. Staigioji i egzantema.....	640	14.22. Vaikų hidronefrozė ir ureterohidronefrozė (<i>A. Kilda</i>).....	777
12.16. Helminiozės (<i>E. Tamulevičienė, G. Levinienienė</i>).....	642	14.23. Apyvarpės ligos: fimozė, parafimozė, sinechijos, balanopostitas (<i>D. Malcius</i>).....	779
12.17. Vaikų ŽIV infekcija (<i>E. Tamulevičienė, G. Levinienienė</i>).....	643	14.24. Sėklidžių vystymosi anomalijos. Kriptorchizmas (<i>A. Kilda</i>).....	780
12.18. Gripas (<i>M. Marengolcienė, E. Tamulevičienė, G. Levinienė</i>).....	653	14.25. Šlapimo pūslės-šlapimtakų refluksas (<i>D. Malcius</i>).....	781
12.19. Vaikų tuberkuliozė (<i>V. Misevičienė</i>).....	656	14.26. Nefroblastoma (Vilmsio navikas) (<i>A. Kilda</i>).....	782
13. NERVŲ SISTEMOS LIGOS.....	665	14.27. Įgimtos krūtinės ląstos deformacijos (<i>V. Barauskas</i>).....	786
13.1. Vaikų nervų sistemos anatomicinės ir fiziologinės savybės bei ją pažeidžiantys veiksniai (<i>M. Endziniene</i>).....	665	14.28. Ūminis pilvas (<i>V. Barauskas</i>).....	788
13.2. Neurologinis vaiko tyrimas (<i>J. Laurynaitienė</i>).....	667	14.29. Ūminis apendicitas (<i>S. Rinkevičius</i>).....	789
13.3. Psichomotorinės raidos sutrikimai (<i>A. Prasauskienė</i>).....	678	14.30. Peritonitas (<i>S. Rinkevičius</i>).....	793
13.4. Veidinio nervo neuropatija (<i>N. Vaičienė-Magistris</i>).....	680	14.31. Naujagimių nekrozinis enterokolitas (NEK) (<i>V. Barauskas</i>).....	795
13.5. Cerebrinis paralyžius (<i>A. Prasauskienė</i>).....	681	14.32. Pirminis peritonitas (<i>S. Rinkevičius</i>).....	797
13.6. Guillain-Barre sindromas (<i>N. Vaičienė-Magistris</i>).....	686	14.33. Žarnyno jersiniozė (<i>S. Rinkevičius</i>).....	798
13.7. Epilepsija (<i>M. Endziniene</i>).....	687	14.34. Mezadenitas (<i>S. Rinkevičius</i>).....	798
13.8. Galvos skausmas (<i>N. Vaičienė-Magistris</i>).....	693	14.35. Kraujavimas iš virškinamojo trakto (<i>V. Barauskas</i>).....	799
13.9. Nervų ir raumenų ligos (<i>N. Vaičienė-Magistris</i>).....	697	14.36. Minkštųjų audinių gerybiniai navikai: hemangioma, limfangioma, teratoma (<i>V. Barauskas</i>).....	800
13.10. Įgytos demielinizuojančios centrinės nervų sistemos ligos (<i>N. Vaičienė-Magistris</i>).....	700	14.37. Uždara pilvo ertmės ir krūtinės ląstos organų trauma (<i>V. Barauskas, A. Kilda</i>).....	806
13.11. Galvos smegenų traumos (<i>V. Ragaišis</i>).....	703	14.38. Kvėpavimo takų ir virškinamojo trakto svetimkūniai (<i>V. Barauskas, A. Kilda</i>).....	808
13.11.1. Galvos smegenų sukrėtimas.....	706		
13.11.2. Galvos smegenų kontūzija.....	709		

15. TRAUMATOLOGIJA-ORTOPEDIJA 810

15.1. Bendrieji principai (<i>E. Čekanauskas, R. Degliūtė-Mullen J. Gintautienė</i>).....	810
15.2. Stuburo sužalojimai (<i>V. Ragaišis, J. Gintautienė</i>).....	811
15.2.1. Kaklinės stuburo dalies sužalojimai (<i>V. Ragaišis</i>)....	811
15.2.2. Stuburo krūtininės ir juosmeninės dalies sužalojimai (<i>J. Gintautienė</i>).....	818
15.3. Dubens kaulų lūžiai (<i>E. Čekanauskas</i>).....	820
15.4. Šlaunikaulio lūžiai (<i>E. Čekanauskas, R. Degliūtė-Mullen, J. Gintautienė</i>).....	822
15.5. Kelio sąnario pažeidimai (<i>R. Gudas</i>).....	827
15.6. Vaikų sąnario kremzlės sužalojimai (<i>R. Gudas</i>).....	835
15.7. Blauzdos kaulų lūžiai (<i>E. Čekanauskas</i>).....	840
15.8. Pėdos kaulų lūžiai (<i>E. Čekanauskas</i>).....	845
15.9. Raktikaulio lūžiai (<i>E. Čekanauskas</i>).....	848
15.10. Žastikaulio lūžiai (<i>E. Čekanauskas</i>).....	850
15.11. Dilbio kaulų lūžiai (<i>R. Degliūtė-Mullen</i>).....	861
15.12. Plaštakos kaulų lūžiai (<i>R. Degliūtė-Mullen</i>).....	867
15.13. Terminiai sužalojimai (<i>M. Gružauskas</i>).....	873
15.13.1. Nudegimai.....	873
15.13.2. Nušalimai.....	877
15.14. Ortopedinės ligos (<i>R. Degliūtė-Mullen</i>).....	878
15.14.1. Klubų sąnarių displazija (<i>R. Degliūtė-Mullen</i>).....	878
15.14.2. Kreivakaklystė (<i>R. Degliūtė-Mullen</i>).....	882
15.14.3. Pėdų deformacijos (<i>J. Gintautienė</i>).....	882
15.14.4. Osteochondropatijos (<i>E. Čekanauskas</i>).....	888
15.14.5. Jaunatvinė šlaunikaulio galvos epifizeolizė (<i>E. Čekanauskas</i>).....	894
15.14.6. Skoliozė (<i>J. Gintautienė</i>).....	897

16. VAIKŲ PSICHIATRIJA 901

16.1. Vaikų psichinės sveikatos įvertinimas (<i>D. Leskauskas</i>).....	901
16.2. Specifiniai tarimo ir kalbos raidos sutrikimai (<i>D. Leskauskas</i>).....	905
16.3. Specifiniai mokymosi gebėjimų raidos sutrikimai (<i>D. Leskauskas</i>).....	906
16.4. Specifinis judesių raidos sutrikimas (<i>D. Leskauskas</i>).....	907
16.5. Vaikystės autizmas ir Aspergerio sindromas (<i>D. Leskauskas</i>).....	908
16.6. Elgesio sutrikimai (<i>D. Leskauskas</i>).....	911
16.7. Hiperkineziniai sutrikimai (<i>D. Leskauskas</i>).....	913

16.8. Valgymo sutrikimai vaikystėje ir paauglystėje (<i>D. Leskauskas</i>) ...	915
16.9. Ankstyvosios pradžios šizofrenija (<i>D. Leskauskas</i>).....	919
16.10. Vaikų delyras (<i>D. Leskauskas</i>).....	921
16.11. Vaikų ir paauglių, vartojančių psichoaktyviasias medžiagas, psichikos ir elgesio sutrikimai (<i>K. Dambrauskienė</i>).....	922
16.12. Problemiškas interneto naudojimas (<i>D. Klimavičius</i>).....	925
16.13. Somatoforminiai sutrikimai (<i>K. Dambrauskienė</i>).....	927
16.14. Ūminės vaikų ir paauglių psichikos sutrikimų būklės (<i>K. Dambrauskienė</i>).....	930
16.15. Tikai (<i>K. Dambrauskienė</i>).....	935
16.16. Vaikų ir paauglių depresija (<i>D. Klimavičius</i>).....	937
16.17. Vaikų ir paauglių nerimo sutrikimai (<i>D. Klimavičius</i>).....	939
16.18. Neorganinė enurezė (<i>D. Klimavičius</i>).....	941
16.19. Neorganinė enkoprezė (<i>D. Klimavičius</i>).....	943

17. GENETINĖS LIGOS 945

17.1. Genetinė konsultacija ir geninių ligų klasifikacija (<i>V. Ašmonienė</i>).....	945
17.2. Paveldimumo tipai (<i>V. Ašmonienė</i>).....	945
17.3. Sindromologija (<i>V. Ašmonienė</i>).....	945
17.4. Chromosominės ligos (<i>I. Pocevičienė, V. Ašmonienė</i>).....	949
17.5. Genetinės ligos (<i>V. Ašmonienė</i>).....	950
17.5.1. Marfan sindromas (<i>V. Ašmonienė</i>).....	950
17.5.2. Skeleto anomalijos (<i>O. Liaugaudienė</i>).....	952
17.5.3. Paveldimos medžiagų apykaitos ligos (<i>V. Ašmonienė</i>).....	952
17.5.4. Hipoglikemija (<i>V. Ašmonienė</i>).....	961
17.5.5. Metabolinė acidozė (<i>V. Ašmonienė</i>).....	961
17.5.6. Laktatai (<i>V. Ašmonienė</i>).....	962
17.5.7. Hiperamonemija (<i>V. Ašmonienė</i>).....	962
17.5.8. Paveldima Leber regos nervo neuropatija (<i>V. Ašmonienė</i>).....	963
17.5.9. Alkoholinės fetopatijos sindromas (<i>L. Pocevičienė</i>) ...	964
17.6. Genetinės diagnostikos principai (<i>S. Žekienė, D. Medelinskienė</i>).....	965
17.6.1. Citogenetiniai tyrimai.....	966
17.6.2. Molekuliniai citogenetiniai tyrimai.....	971
17.6.3. Molekuliniai genetiniai tyrimai.....	971
17.6.4. Pagrindiniai molekuliniai genetiniai metodai, jų principai.....	973

LITERATŪRA xix